

Sammanfattning

Vi välkomnar ett utvecklingsstöd till vissa tidskrifter.

Vi välkomnar inte minst att utredningens avgränsning av vilka som ska vara berättigade till stöd verkar inbegripa såväl fack- och medlemstidningar som vissa av de mindre nyhetstidningar som missgynnas av det nya mediestödssystemet. Dock synes formuleringar i förslaget till författningstext delvis tala emot detta.

Vi välkomnar att utredningen landar i att även tidskrifter som redan lagt ned sin pappersedition kan vara i behov av den sorts stöd som utredningen föreslår.

Vi skulle dock helst se ett driftsstöd som för dagstidningar även för den typ av tidskrifter som utredningen rymmer m.

Ett välkommet stöd

Föreningen Grävande journalister, FGJ, välkomnar utredningens förslag att tidskrifter som publicerar fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik ska kunna få stöd för utveckling av digitala affärsmodeller. Vi tycker det är rimligt att ett sådant stöd täcker endast en del av en kostnad i enlighet med en detaljerad projektplan.

Fack- och medlemstidningar utför viktig grävande journalistik

FGJ delar varje år ut Guldspaden, ett av Sveriges journalistpris som är helt inriktat på grävande journalistik. Vi arrangerar varje år Sveriges främsta seminarium om grävande journalistik. Med grävande journalistik menar vi djupgående och kritiskt granskande journalistik för att publicera uppgifter av stort allmänintresse som annars inte skulle komma fram.

FGJ kan konstatera att fack- och medlemstidningar som exempelvis fackförbundstidningen Dagens Arbete eller Hyresgästföreningens tidning Hem & Hyra återkommande utmärker sig för sin grävande journalistik.

Vi delar inte utredarens personliga tveksamhet till att tidskrifter som dessa skulle uppfylla kriterierna hon ställer upp, men välkomnar att hon inte därmed utesluter dem på förhand.

Dock riskerar formuleringen i förslaget till författningstext, Förslag till förordning om digitalt utvecklingsstöd till vissa tidskrifter 4§, att ändå i praktiken leda till att de utesluts:

"Med tidskrift som bedriver fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik avses i denna förordning inte en tidskrift som har ett innehåll som till övervägande del är inriktat på avgränsade intresseområden eller delar av samhället". (Ds 2024:4 sid 9f)

Vi anser inte att det publicistiska valet att endast bevaka delar av samhället i sig skulle göra den fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik som publiceras mindre värd att främja på det vis utredningen syftar till. Vi förordar att ovanstående citerade mening förtydligas på ett vis som gör klart att även fack- och medlemstidningar kan komma ifråga för stöd.

Beträffande de nyhetstidningar som utkommer en eller två gånger i veckan och som visat sig hamna i kläm i det nya mediestödssystemet välkomnar vi att de omfattas av utredningens definition.

Remissvar från Föreningen Grävande journalister angående Ds 2024:4 Ett digitalt utvecklingsstöd till vissa tidskrifter

Även rent digitala produkter bör omfattas

Utredaren för ett resonemang kring att tidskrifter som endast utkommer i digital form redan kan bedömas ha utvecklat en digital affärsmodell, och därmed inte skulle ha behov av stöd. Vår erfarenhet är dock att de senaste årens rusande material- produktions- och distributionskostnader kopplade till den tryckta produkten kan ha lett till en snabb avveckling av pappersutgåvan utan att en optimal digital affärsmodell nödvändigtvis är på plats. Vi välkomnar därför att utredningen inte föreslår att de heldigitala tidskrifterna utesluts på förhand.

Ett mediestöd för tidskrifter

Även om ett digitalt utvecklingsstöd som det utredningen föreslår är välkommet så hade vi hellre sett att tidskrifter som uppfyller kraven om fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik skulle omfattas av samma slags stöd som det nyligen införda mediestödet (SFS 2023:664).

Vi ser journalistikens funktion, alltså kritisk granskning av samhällsfrågor, som helt överordnad formen, alltså utgivningstakt och så vidare.

Vi är medvetna om att detta inte ingått i utredningens uppdrag, men anser det ändå vara angeläget att nämna då vi ser det som uppenbart att utredningen tillkommit delvis på grund av den kritik som riktats mot utformningen av mediestödet och hur tidskrifter som ägnar sig åt fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik uteslutits från stöd.

För Föreningen Grävande journalister den 10 augusti 2024

Ulla Sättereie, ordförande